

der er taget nogen endelig Beslutning og gjort virksomme Skridt med Hensyn til Salget af Frederiksværk. Jeg troer ikke, at der nogen- sinde har været en gunstigere Tid i Landet til at gennemføre Salget af denne Fabrik, der meer og meer vil blive til Byrde for Staten, idet den kræver mere og mere, at vi lade forarbejde der, for at den kan bestaae. Den er efterhaanden bleven til en Fabrik for militære Sager idetmindste i mange vigtige Henseender, men af militære Sager, militært Forraad have vi allerede meget, og det er altid farligt, naar en Bestyrelsesgreen idelig og idelig anmoder en anden om at lade gjøre noget Nyt, og Enhver vil gjerne have noget Nyt, men en Fabrik, som, naar den ikke stadig faaer noget Nyt at tilvirke, maa staae stille, den gaaer efterhaanden tilbage og taber sig aldeles. Jeg skal derfor tage mig den Frihed at spørge den ærede Finantsminister, om man ikke i dette Tilfælde er kommen ud over "Commissiønerne", om man ikke er kommen til Erkjendelse af, at enhver Commissiøn, som man ned sætter i Sager af denne Art, kun bringer dem til at staae stille uden at føre dem et Skridt videre. I denne Sag maa man iforveien kunne sige sig selv, at der aldeles ingen Fare er ved at gaae ind paa Realisationen, og at der kun er store Udgifter og derved Fare ved at beholde Fabrikken.

Finantsministeren: I dette Tilfælde har dog den Behandling, der har fundet Sted i Commissiønen, forsaavidt ført til Noget, som den har afgivet sin Betænkning, og hvorved der ikke har været overeensstemmende Meninger mellem Commissiøns Medlemmer, saa foreligger der dog idetmindste i Betænkningen bestemte Forslag om Afhændelsen af nogle af Frederiksværks Eiendomme — derom er der altsaa ialtfald Enighed —, medens der om andre er Meningsforskjellighed, der atter støtter sig til Undersøgelsen af en vis Eventualitet, som berøer paa Krigsministeriet. Jeg kan ikke ansee Finantsministeriet for i denne Sag at have fuldkommen frie Hænder, som en Følge af den Stilling, som Fabrikken engang indtager til Armeens Forsyning med visse Fornødenheder, og Sagen berøer for Diebliffet i den Henseende paa en Forhandling mellem Fi-

nantsministeriet og Krigsministeriet, som jeg dog har Grund til at tro snart vil føre til et endeligt Resultat.

Ischærning: For at styrke denne Sag yderligere, vil jeg blot fremhæve, at der efter min Døerthyndning, og jeg har saavel været ansat i Hæren som ved Frederiksværk, kun er een eneste Gjenstand, hvorefter man kan være i Tvivl med Hensyn til Afhændelsen af Frederiksværk, nemlig Krudtværket, men selv i denne Henseende kan man berolige sig, thi det er i en temmelig forfalden Tilstand, netop fordi man ikke er kommen til endnu at bestemme sig for, om det skal vedblive eller ikke. Det er desuden ikke kostbart at anlægge et saadant Apparat, ligesom det tilmed er meget tvivlsomt, om det er et heldigt Sted for Statens Forsyning og for Fabrikens Sikkerhed i det Hele, paa Frederiksværk at anlægge et Krudtværk for offentlig Regning. Men under enhver Omstændighed er Krudtværket det eneste Værksted, som for Diebliffet kan komme til Dintale, og Alt, hvad man om de andre søger at fremhæve for at bevise, at Militæretaterne skulle have Bausfællighed ved at faa de samme Gjenstande tilveiebragte ved andre Midler, det tør jeg sige er saa vrangt, at jeg her vil stille mig i Mellemhaanden, og bevise, at jeg baade hurtigt og godt skal skaffe de forlangte Sager tilveie, naar man vil overlade mig at vælge Midlerne til deres Tilveiebringelse. Fabrikken er for den Sags Skyld ikke fornøden, og den solgte Fabrik vil staae ligesaameget til Krigsministerens Raadighed, som den usolgte, dersom der virkelig er en gjenfaldig Fordeel ved at fabricere paa det Sted.

Sage: Jeg kan bestyrke, hvad den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Ischærning) nylig ansøgte om Frederiksværk, ved at minde de Herrer om, at denne Sag allerede i 1850 var paa Bane, og at den ærede Finantsminister da erklærede at ingen Fabrik burde drives for Statens Regning, og at de, der fandtes, burde afhændes. Medens vi ere ved dette Affnit, ønsker ogsaa jeg at rette et Spørgsmaal til den ærede Finantsminister betræffende nogle af de Landeieendomme, som Staten har. Jeg finder nemlig i den saakaldte Inventarielliste, at f. Ex.